

Quickscan ecologie realisatie bedrijventerrein Hoorn-West in Alphen aan den Rijn

Versie:
Datum:

Definitie
03-03-2021

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Productnummer	2021069366
Omschrijving	Quicksan ecologie realisatie bedrijventerrein Hoorn-West in Alphen aan den Rijn
Status	Definitief
Datum	03-03-2021
Opdrachtgever	Gemeente Alphen aan den Rijn
Opgesteld door	Jeroen Nagtegaal

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Wettelijk kader	4
1.2	Methode onderzoek	4
1.3	Huidige situatie en voornemen	5
1.3.1	Huidige situatie	5
1.3.2	Voornemen	6
2	Resultaten.....	7
2.1	Gebiedsbescherming.....	7
2.1.1	Natura 2000-gebieden	7
2.1.2	Natuurnetwerk Nederland.....	7
2.1.3	Belangrijk weidevogelgebied	7
2.1.4	Beschermde houtopstanden.....	7
2.2	Soortbescherming.....	8
2.2.1	Vaatplanten.....	8
2.2.2	Vogels	9
2.2.3	Vleermuizen.....	10
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	10
2.2.5	Vissen	10
2.2.6	Amfibieën en reptielen	10
2.2.7	Overige ongewervelden.....	11
3	Conclusie en advies	12
3.1	Gebiedsbescherming.....	12
3.1.1	Natura 2000	12
3.1.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN) en weidevogelgebieden	12
3.2	Soortbescherming.....	12
4	Literatuurlijst:	13

1 Inleiding

1.1 Wettelijk kader

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen gelden de volgende landelijke wetten: de Wet natuurbescherming (Wnb) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Deze wetgeving is voor een deel verwerkt in provinciaal beleid, te weten: Omgevingsverordening 2019, natuurbeheerplan 2020 en de verordening Wet natuurbescherming provincie Zuid-Holland. Indien beschermde natuurwaarden aanwezig zijn in een plangebied dient middels een quickscan (combinatie van bureauonderzoek en één veldbezoek) te worden vastgesteld of het voornemen redelijkerwijs uitvoerbaar is, en:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing soortbescherming Wnb);
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing aan Wnb gebiedsbescherming, ook wel voortoets genoemd);
- Er wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) aangetast worden, maar ook of provinciaal compensatiebeleid met betrekking tot door de provincie aangewezen 'belangrijke weidevogelgebieden' aan de orde is.

Indien deze beschermde natuurwaarden niet worden aangetast, wordt het project conform de eerder genoemde regelgeving toelaatbaar geacht. In dat geval dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht (artikel 1.11) van de Wnb. De zorgplicht bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora of fauna veroorzaakt, verplicht is maatregelen te nemen die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

1.2 Methode onderzoek

In dit verkennend ecologisch onderzoek is onderzocht welke wetten en regels van toepassing zijn voor de realisatie van bedrijventerrein Hoorn-West rondom de Leidsche Schouw in Alpen aan den Rijn. Er is een literatuurstudie verricht en een veldbezoek op 16 februari 2021 aan het projectgebied gebracht. De weersomstandigheden waren gunstig. Tijdens het veldbezoek was het helder tot half bewolkt, circa 10 graden en een lichte tot matige wind uit het zuiden.

Op basis van bureauonderzoek is bepaald of het plangebied zich in (de nabijheid van) een Natura 2000-gebied bevindt, danwel in een Beschermde Natuurmonument of in Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gelegen. Tevens is bepaald of het plangebied binnen de groene gebieden van de Provinciale Omgevingsverordening (provinciale weidevogelgebieden) ligt.

Dit onderzoek brengt in beeld welke ecologische waarden in en rondom het plangebied aanwezig zijn. In het geval van beschermde ontheffingsplichtige soorten, wordt een verkennend onderzoek (ook wel quickscan natuur, natuurtoets en/of flora- en faunatoets genoemd) als onderbouwing bij de aanvraag van een ontheffing door het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten provincie, gemandateerd aan Omgevingsdienst Haaglanden) nooit afdoende geacht. Aanvullend veldonderzoek, op die tijdstippen in het seizoen die voor de verscheidene soorten het meest gunstig zijn, is dan noodzakelijk.

Het ontbreken van actuele ecologiekennis wordt met dit onderzoek ingevuld. Het betreft een quickscan, het is geen volledig ecologisch onderzoek. Een aanvullend volledig onderzoek kan noodzakelijk blijken als de quickscan concludeert dat ontheffingsplichtige soorten of vergunningplichtige gebieden worden getroffen door de plannen en/of projecten.

1.3 Huidige situatie en voornemen

1.3.1 Huidige situatie

Het plangebied is een braakliggend terrein, doorsneden door een doorgaande weg. Beide percelen worden deels omsloten door een watergang. Op het noordelijke deel staan enkele bomen, zijn (bramen)ruigtes aanwezig en vind op- en overslag plaats van grond. Het zuidelijke deels wordt deels gebruikt als onverharde parkeerplaats en langs de randen zijn enkele braamstruwelen aanwezig. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied opgenomen.

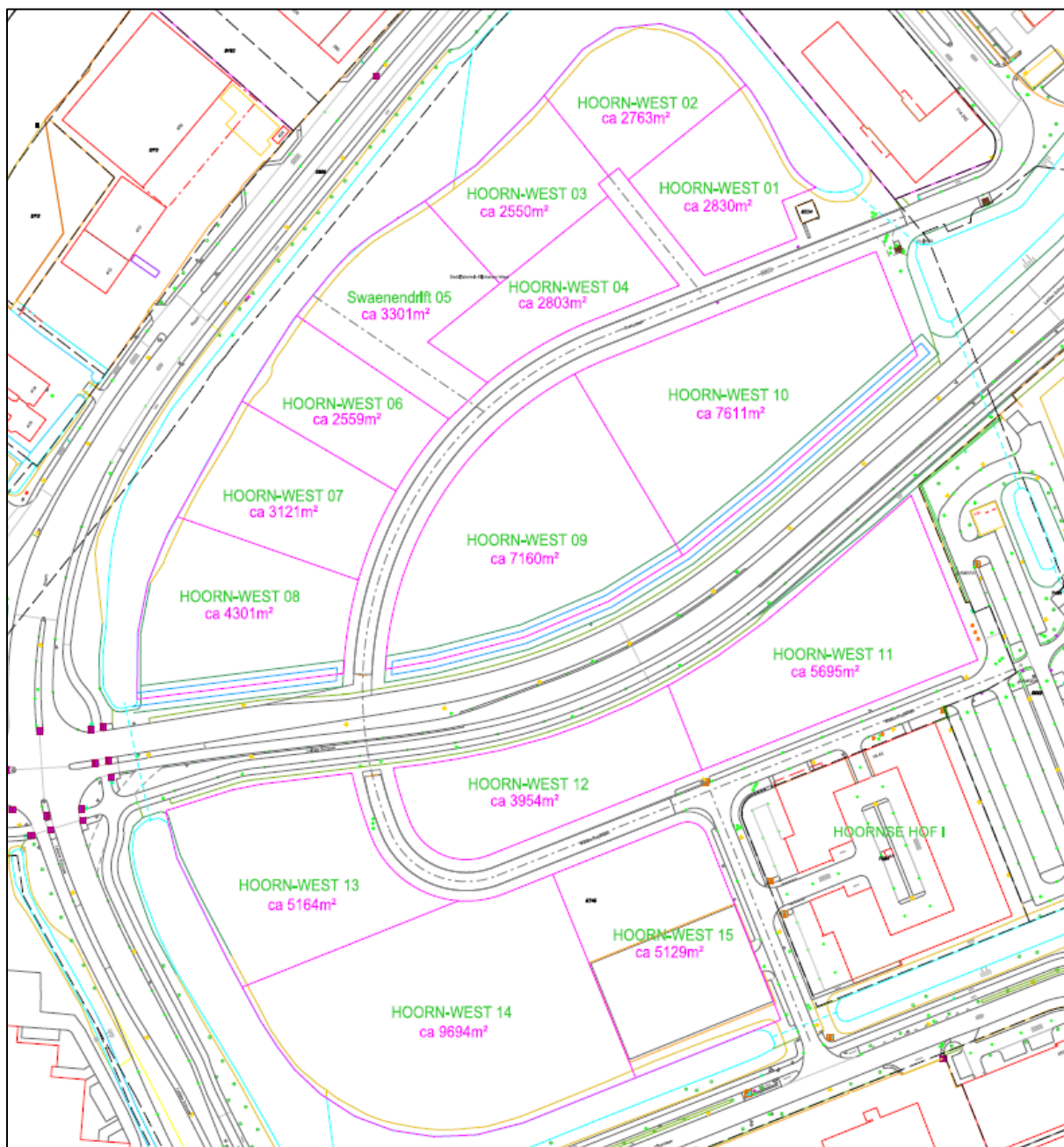
Figuur 1: De begrenzing van het plangebied.

Figuur 2: Impressie van het plangebied. Links het noordelijke deel met ruigtes en bomen. Rechts het zuidelijk deel met korte vegetaties.

1.3.2 Voornemen

Het voornemen is om het plangebied te splitsen in 15 kavels voor de realisatie van bedrijfsgebouwen en bijbehorende activiteiten. De bouw kavels worden bouwrijp opgeleverd. De definitieve inrichting is nog niet bekend. Op de percelen zullen wegen en bijbehorende infrastructuur aangelegd worden. De beoogde verkaveling is opgenomen in figuur 3. Om het voornemen te kunnen realiseren is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk.

Figuur 3: De beoogde verkaveling van het plangebied, inclusief de ligging van wegen en watergangen.

2 Resultaten

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natura 2000-gebieden

Hieronder staat de afstand van het plangebied tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (zie figuur 4):

- De Wilck (vogelrichtlijn) op ca. 5 km afstand
- Nieuwkoopse plassen & de Haeck (vogelrichtlijn + habitatrichtlijn) op ca. 8 km afstand

Verstorende effecten door het voornemen als gevolg van geluid, trilling, licht en beweging, die bij de bouwactiviteiten plaatsvinden, worden op basis van de onderlinge afstand uitgesloten (ten minste 5 kilometer). De Wilck is een Vogelrichtlijngebied en heeft dus geen stikstofgevoelige kwalificerende habitattypen. Het plangebied voorziet niet in geschikt leefgebied/foerageergebied voor kwalificerende vogelrichtlijnsoorten. Een negatief effect op De Wilck is uitgesloten. Dat geldt ook voor doelsoorten van 'Nieuwkoopse Plassen & de Haeck'. Een negatief effect door de uitstoot van stikstof op 'Nieuwkoopse Plassen & de Haeck' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' en eventueel verder gelegen Natura-2000 gebieden kan niet op voorhand worden uitgesloten, voornamelijk als gevolg van de realisatiefase alsmede de wijzigingen in de verkeersaantrekkende in de toekomstige situatie. Een berekening met AERIUS is nodig om effecten inzichtelijk te maken en te bepalen of een vergunning nodig is. Deze AERIUS-berekening is geen onderdeel van deze rapportage, en dient als aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

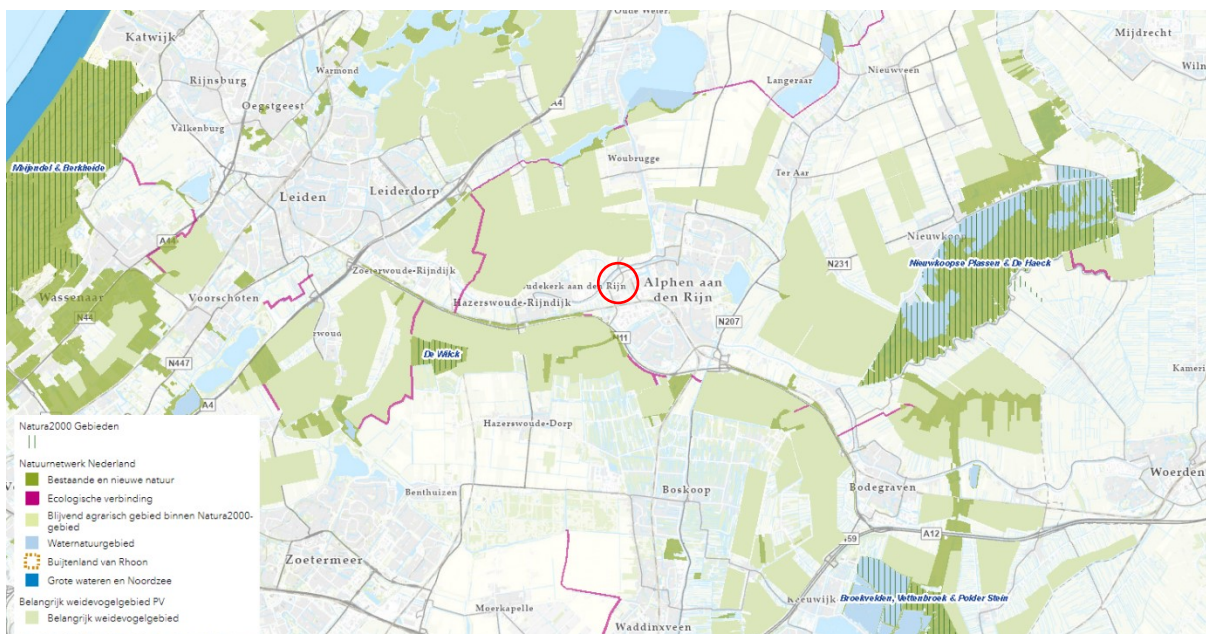
Het plangebied ligt op ongeveer 800 meter van het meest nabijgelegen onderdeel van het NNN (zie figuur 4). Dit gebied ligt ten langs de N11. Aantasting en/of compensatie voor die provinciaal beschermde gebieden is niet aan de orde, omdat er geen oppervlakteverlies optreedt. Gezien de afstand van het plangebied tot NNN zijn negatieve effecten van het voornemen uitgesloten. De regelgeving het NNN is niet relevant bij dit project.

2.1.3 Belangrijk weidevogelgebied

Het plangebied ligt op ongeveer 700 meter afstand van het meest nabijgelegen onderdeel van het belangrijk weidevogelgebied (zie figuur 4). Deze gebieden liggen ten noorden van het plangebied. Aantasting en/of compensatie voor die provinciaal beschermde gebieden is niet aan de orde, omdat er geen oppervlakteverlies optreedt. Vanwege de afstand en de stedelijke ligging van het plangebied worden negatieve effecten uitgesloten. De regelgeving omtrent belangrijke weidevogelgebieden is niet relevant bij dit project.

2.1.4 Beschermde houtopstanden

Een toetsing aan beschermde houtopstanden is niet nodig onder de Wnb. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom houtopstanden. Binnen het plangebied zijn evenmin (potentieel) beschermwaardige bomen aanwezig waarvoor, op grond van de APV, een omgevingsvergunning aangevraagd dient te worden. Het kappen van bomen kan zowel vanuit de Wnb als de APV zonder verdere verplichtingen.

Figuur 4: NNN (voorheen EHS) en Natura 2000 rondom het plangebied. De afstand tot het Natura 2000-gebied de Wilck bedraagt ongeveer 5 km, de afstand tot Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is circa 8 kilometer. De afstand tot het meest nabijgelegen deel van het NNN bedraagt circa 800 meter.

2.2 Soortbescherming

Naast het beleidskader van de NNN, de Omgevingsverordening Provincie Zuid-Holland (2020) en het Natuurbeheerplan 2020 is ook het aspect soortenbescherming van de Wnb van toepassing. Hieronder wordt per soortgroep beschreven welke beschermde soorten verwacht kunnen worden in het plangebied. In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de soorten die verwacht kunnen worden op basis van de literatuurstudie.

Soortgroep	Aanwezige beschermde soorten in de omgeving
Vaatplanten	Geen beschermde soorten bekend in de omgeving
Vogels, jaarrond beschermd	Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis
Grondgebonden zoogdieren	Otter, waterspitsmuis
Vissen	Geen beschermde soorten bekend in de omgeving
Amfibieën en reptielen	Rugstreeppad, ringslang
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Platte schijfhoren

2.2.1 Vaatplanten

De aanwezige vegetatie bestaat uit zandige en lage ruderaal vegetaties en plaatselijk braamstruweel en andere ruigtes. Hoewel beschermde soorten niet bekend zijn rondom het plangebied (NDFF, floron.nl), kunnen als gevolg van de aanvoer van grond beschermde soorten zich vestigen binnen het plangebied. Doordat het in een dergelijke situatie zal gaan om beschermde soorten welke aantoonbaar aangevoerd zijn, worden deze als niet beschermd beschouwd. Aanvullend onderzoek naar beschermde planten is niet nodig.

Naast beschermde planten kunnen ook exoten worden aangevoerd door de aan- en afvoer van grond. Te denken valt aan reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop. Gelet op dit risico wordt aanbevolen om in het groeiseizoen van de planten een inventarisatie uit te voeren naar de aan- of afwezigheid van uitheemse planten.

2.2.2 Vogels

Jaarrond beschermde soorten

Tijdens het locatiebezoek zijn alle bomen gecontroleerd op de geschiktheid voor vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie. Hierbij is op de planlocatie één nest aangetroffen (zie figuur 5). Dit nest kan gebruik worden door buizerd of ransuil. Buizerd is tijdens het veldbezoek ook opvliegend waargenomen nabij de nestlocatie. Op basis van het locatiebezoek en het ontbreken van bebouwing kan de aanwezigheid van andere vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie worden uitgesloten. Aanvullend veldonderzoek naar de functionaliteit van het nest dient te worden uitgevoerd, afhankelijk van de resultaten zijn aanvullende maatregelen en een ontheffingsaanvraag nodig.

Figuur 5: De locatie van een mogelijk geschikt nest voor buizerd en ransuil. Ten tijde van het veldbezoek vloog van deze locatie een buizerd op.

Algemene broedvogels

In het hele plangebied kunnen algemene broedvogels voorkomen, zoals houtduif, merel, meerkoet, wilde eend, zwartkop en tijtjaf. Nesten van algemene broedvogels, mits in gebruik, zijn beschermd.

Bij de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met algemene broedvogels.

Werkzaamheden waarbij in gebruik zijnde nesten kunnen worden verstoord of vernietigd moeten buiten het broedseizoen plaatsvinden. Het broedseizoen voor vogels loopt van medio maart tot augustus. Deze periode is indicatief, ook buiten de periode kunnen vogels tot broeden komen en ook dan zijn de nesten beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

Op basis van verspreidingsgegevens zijn gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis in de omgeving van het plangebied te verwachten (NDFF, Zoogdieratlas Provincie Zuid-Holland, 2012). Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Vleermuizen zijn afhankelijk van drie functies binnen hun leefgebied: verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. De mogelijke aanwezigheid van deze functies wordt in deze paragraaf behandeld.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen bomen aangetroffen met voor vleermuizen geschikte holtes. Het ontbreekt tevens aan bebouwing in het plangebied waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen uitgesloten is.

Vliegroutes en foerageergebied

In het plangebied is in beperkte mate opgaand groen aanwezig, daarnaast zijn er enkele watergangen aan de rand van het plangebied. Het is aannemelijk dat deze fungeren als foerageergebied. Gelet op de ligging van het plangebied en het ontbreken van aansluitende structuren die als vliegroute kunnen fungeren in de omgeving van het plangebied, wordt de aanwezigheid van een vliegroute in het plangebied uitgesloten. Het potentiële foerageergebied kan van essentieel belang zijn. In de omgeving zijn betrekkelijk weinig groene locaties met luwe delen. In de directe omgeving zijn meerdere panden aanwezig welke geschikt kunnen zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen welke in het plangebied foerageren. Door de mogelijke aanwezigheid van essentieel foerageergebied is het noodzakelijk om vleermuisonderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied als foerageergebied.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, Zoogdieratlas Provincie Zuid-Holland, 2012) kunnen otter en waterspitsmuis voorkomen in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Doordat beide soorten watergebonden zijn is alleen de oeverzone potentieel habitat. Het plangebied ligt volledige binnen bebouwde kom, daarnaast is het naastliggende water is van onvoldoende kwaliteit (troebel, weinig waterplanten etc.) waardoor het geen geschikt leefgebied vormt. Verblijfplaatsen in of nabij het plangebied zijn voor otter en waterspitsmuis uitgesloten.

Algemeen voorkomende kleine zoogdieren als konijn, huisspitsmuis, mol en egel (NDFF, Zoogdieratlas Provincie Zuid-Holland 2012) kunnen wel in het plangebied verblijven. Voor deze soorten geldt alleen de zorgplicht.

2.2.5 Vissen

In het plangebied zelf is oppervlaktewater aanwezig. Echter zijn door het ontbreken van beschermde vissoorten in de omgeving en de matige waterkwaliteit geen beschermde vissoorten te verwachten. Nader onderzoeken naar vissen is niet nodig, voor algemene vissoorten geldt wel de zorgplicht bij werken in of aan het water.

2.2.6 Amfibieën en reptielen

Op basis van verspreidingsgegevens en waarnemingen kunnen rugstreeppad en ringslang in of in de omgeving van het plangebied voorkomen (Creemers et al, 2009; Herder et al, 2013; verspreidingsatlas.nl, 2020). In de huidige situatie is voor beide soorten geschikt leefgebied aanwezig. Met name in het noordelijke deel zijn voor rugstreeppad geschikte ondiepe plassen en goed vergraafbare grond aanwezig. Het plangebied vormt hiermee geschikt leefgebied voor rugstreeppad,

zodoende is nader onderzoek noodzakelijk. Voor ringslang zijn in de oeverzones en tussen de gestorte grond lokaal ophopingen van organisch materiaal dat als voortplantingsplaats kan dienen. Het plangebied biedt meer dan voldoende dekking waardoor het voor ringslangen ook mogelijk is om op de locatie te overwinteren. Doordat de aanwezigheid geschikt leefgebied voor ringslang is nader onderzoek noodzakelijk.

2.2.7 Overige ongewervelden

Diverse vlinders en libellen zijn onder de Wnb beschermd. Ook zijn enkele kevers, weekdieren en een kreeftachtige beschermd. Volgens verspreidingsgegevens (Dijkstra et al. 2002; Bos et al. 2006; EIS-Nederland et al. 2007; Gmelig Meyling & Boesveld, 2011; verspreidingsatlas, 2020) komen in/nabij het plangebied geen beschermde soorten vlinders en libellen voor. Van de overige beschermde ongewervelden soorten zijn er waarnemingen in en nabij het plangebied bekend van platte schijfhoren. Platte schijfhoren is voor zijn voorkomen afhankelijk van betrekkelijk schone, niet te grote wateren met voldoende watervegetatie. De aanwezige watergangen vormen voor platte schijfhoren geen geschikt habitat. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden is daarom uitgesloten.

3 Conclusie en advies

Getoetst is of ten gevolge van de voorgenomen herinrichtingsplannen in het plangebied de Wnb wordt overtreden, zodat kan worden bepaald of nog een vergunning/ontheffingsaanvraag nodig is. Op sommige soorten kunnen negatieve effecten ontstaan door de werkzaamheden. Om deze negatieve effecten uit te sluiten zijn enkele maatregelen nodig tijdens de werkzaamheden. Deze maatregelen zijn hieronder opgenomen.

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Natura 2000

Directe effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Een negatief effect door de uitstoot van stikstof tijdens de bouw en gebruiksfase kan niet op voorhand worden uitgesloten. Het is daarom noodzakelijk om met Aeries de effecten van het voornemen te berekenen.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN) en weidevogelgebieden

Negatieve effecten op Natuurnetwerk Nederland (NNN) kunnen worden uitgesloten. Het plangebied is niet in of direct naast zo'n gebied gelegen. Negatieve effecten op belangrijke weidevogelgebieden zijn eveneens uitgesloten. Het plangebied is niet in of direct naast zo'n gebied gelegen.

3.2 Soortbescherming

Negatieve effecten op (het leefgebied van) vleermuizen kunnen niet met zekerheid worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van essentieel foerageergebied te bepalen. De aanwezigheid van verblijfplaats is uitgesloten.

Buizerd en ransuil kunnen gebruik van het aanwezig nest in het plangebied. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of, en door welke soort, gebruik gemaakt wordt van de nestlocatie.

Verder dient onderzoek te worden uitgevoerd naar rugstreeppad en ringslang. Voor beide soorten is, met name in de noordelijke helft van het plangebied, geschikt leefgebied aanwezig.

Aanvullend wordt geadviseerd om in het groeiseizoen van planten een inventarisatie uit te voeren naar de aan- of afwezigheid van uitheemse planten. Door de aan- en afvoer van grond kunnen exoten zich eenvoudig vestigen in het plangebied. Te denken valt aan reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop.

Verder dient tijdens de uitvoeringsfase rekening gehouden te worden met algemene broedvogels. Werkzaamheden waarbij in gebruik zijnde nesten kunnen worden verstoord of vernietigd moeten buiten het broedseizoen plaatsvinden. Het broedseizoen voor vogels loopt van medio maart tot augustus. Deze periode is indicatief, ook buiten de periode kunnen vogels tot broeden komen en ook dan zijn de nesten beschermd.

4 Literatuurlijst

Boesveld A., A.W. Gmelig Meyling, I. van Lente, 2010. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2011. Platte schijfhoren Anisus vorticulus

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

EIS-Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007. Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. European Invertebrate Survey - Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Rapport 2009-03. Stichting RAVON, Nijmegen.

Omgevingsverordening Provincie Zuid-Holland (2019)

Provincie Zuid-Holland, 2020. Natuurbeheerplan Zuid-Holland, 2020.

Zoogdieratlas provincie Zuid-Holland, 2012. Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland van de zoogdierenvereniging, 2012

Verspreidingsatlas.nl, 2020.

<https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=fcb2770793e2411baa4ce65dff16710d>

<https://atlas.zuid-holland.nl/GeoWeb54/index.html?viewer=Natuurbeheerplan>

